Zpověď Stárnoucí trosky,

která má psa

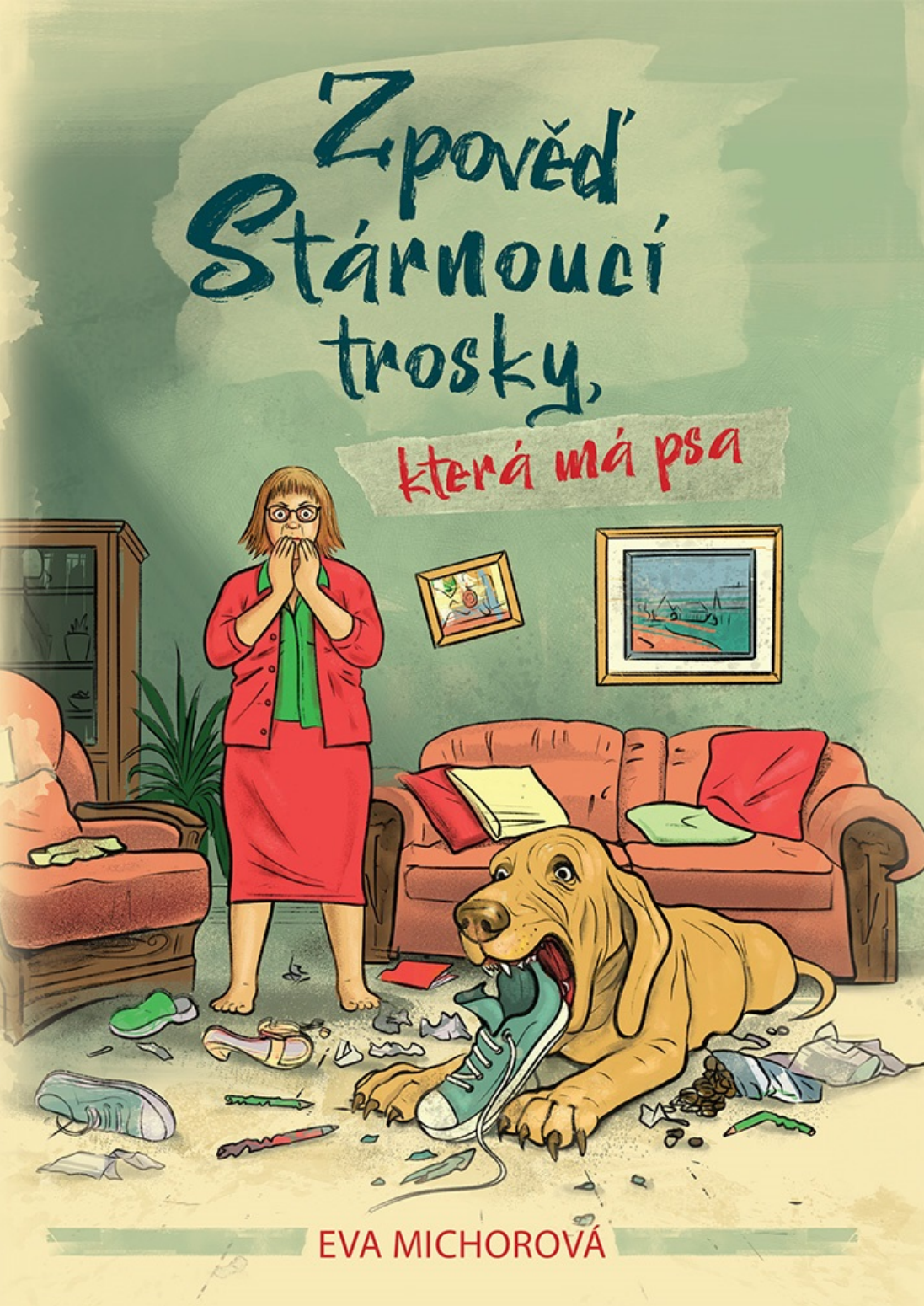

EVA MICHOROVÁ

Zpověď Stárnoucí trosky,

která má psa

Zpověď Stárnoucí trosky,

která má psa

EVA MICHOROVÁ

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

© Eva Michorová, 2024
Illustrations © Žaneta Kortusová, 2024
Cover art © Žaneta Kortusová, 2024
Czech edition © Nakladatelství Epocha, Praha 2024

ISBN 978-80-278-0198-5 (print)
ISBN 978-80-278-1461-9 (ePub)
ISBN 978-80-278-1462-6 (mobi)
ISBN 978-80-278-1463-3 (pdf)

KAPITOLA I

Blázince leží v pěkné zvlněné krajině.
Každej ví, že doktoři strašně chlastaj.

Co na sebe do blázince, o tom společenské časopisy tajemně mlčí. Přitom vám spolehlivě prozradí, že o Štědrý den máte pózovat pod stromečkem v nachových koktejlových šatech pošitých světélkujícími flitry a kolem hlavy si uvázat třpytivý stříbrný řetěz, na Dušičky že se nosí zlověstně fialová se slabým nádechem ponuře zelené a pro vysvědčení si dívky z lepších kruhů chodí v příčně pruhovaném business kostýmku, hoši v tmavomodrých ležérních kalhotách s ručně šitými kšandami. Kdo se chystá navštívit příbuzné ve cvokárně, je tudíž v koncích a nezbývá mu, než aby si s módou poradil dle svého nejlepšího svědomí.

Naše rodina je spořádaná, proto své nejbližší umístěné do ústavů vzorně navštěvujeme. O nedělích se oblékneme do toho nejlepšího, co doma po dlouhém horečném hledání najdeme, a vyrazíme do příslušného psychiatrického zařízení. Teď se v nich již docela dobře orientuji. Vyznačují se některými společnými rysy. Ležívají v pěkné zvlněné krajině, vede k nim dlouhá rovná alej stíněná vysokými starými stromy, v jejichž mohutných korunách se schovává bezpočet havraních hnízd. Když se v hodobožových oděvech blížíme k oprýskanému zámečku, zpravidla poprchává, z listů stromů kape a černí ptáci o sobě dávají vědět pochmurným krákáním. Někdy je ale horko, jež není pro návštěvu psychiatrických nemocnic tak docela nejvhodnější. Ve vedru mají hospita-

lizovaní v hlavách ještě větší guláš než obvykle. Jejich příbuzní jakbysmet.

Až se zblázním – a to bude co nevidět –, přála bych si zasmušile rozjímat v Dolních Břízovicích. Cestou vás dojme po levé ruce silueta hory, která pro naši vlast tolik znamená, napravo se otevírá pohled na mělnický zámek. Rozlehlý park v sobě tají několik robustních altánů, kde se lze skrýt před nepřízní počasí. Když leje, dešťové kapky poeticky bubnují na nově opravené šindelové střechy. Hezky se to poslouchá a je to uklidňující. Sestřičky se chovají mile, na návštěvníky zvyšují hlas zřídkakdy. Můžete se tu naučit dánsky nebo si vlastnoručně uplést košík. Přitom na vás bude zdáli dobrácky shlížet silueta Řípu, ostatně soustava starobylých budov je situována do Podřipské ulice, kde člověka napadají všelijaké vlastenecké myšlenky. Například: To je ta země zaslíbená, zvěře a ptáků plná, medem oplývající. Nebo: Město vidím veliké, jehož sláva hvězd se bude dotýkat… A tak všelijak podobně.

Celkem přijatelnou variantou je též cvokárna v Myším Brodě. I ta je obklopena parkem pyšnícím se nádhernými cizokrajnými stromy, mezi nimiž si vykračují pávi, kteří občas zlobně vykřiknou, až tuhne krev v žilách. I tady se zdokonalíte v cizích jazycích, navštívíte kurzy slibující naučit vás uháčkovat límeček, anebo vyrobit si řetízek z korálků či parník z papíru, vařit jednoduchá jídla, stepovat a jódlovat. Ale jestli někam za žádnou cenu nechci, pak je to Ústav svatého Bonifáce. Abych pravdu řekla, na Sv. Bonifáce hezké vzpomínky nemám. Rozletí se těžká brána a Velká sestra zahuláká: „Prokristapána, co je? Hoří nebo co? Myslíte, že nemám jiný starosti než vodvírat vandrákům?“ Vysušený muž s pergamenovým obličejem a očima jako žhavé uhlíky, který nepřipomíná Drákulu, protože Drákulou *je*, vám zevrubně prohlédne obsah tašky. Jestli tam nemáte ruční granát nebo houfni-

ci (ta by se tam nevešla). Zdejší nebezpečné osazenstvo oddělují od zbytku (údajně) příčetného světa několikery nedobytné dveře, četné mříže a ostříží oči diplomovaných ošetřovatelů, svalnatých jako Chuck Norris. Jeden by přísahal, že se snědé existence, které vypadají, jako že buďto zavraždily svoje babičky, anebo to plánují na příští neděli, z ústavu jen tak nedostanou. A pak je jednoho nevlídného rána všechny vypakovali. Protože malovali.

Na dveřích uzavřeného oddělení Ústavu sv. Bonifáce se bělala cedule: *Pro malování zavřeno.* Až do včerejška zde bezpečně uzamčení chovanci všichni do jednoho pobíhali po městě, divoce jásajíce nad nenadálou svobodou. Mužík ve vrátnici, umazaný od vápna, si všiml našeho údivu a – nikým netázán – pravil: „To se nedivte. To máte tak. Hrdlořezů je jako máku. Ale sehnat pořádnýho malíře pokojů, to se povede s lucernou za bílýho dne jednou za dvacet let."

Lstivý bratranec Hugo ve skutečnosti není žádný blázen. Jen se odmítá podřizovat systému a nechce se mu chodit do zaměstnání, což můj tatínek, pan Zdeněk Hamáček, považuje za záviděníhodný projev výjimečné inteligence. O Hugově diagnóze psychiatři živě diskutují, stále se nemohou shodnout. Pravděpodobně jim to ztěžuje i Hugova profese, neboť Hugo je vystudovaný herec. Můj tatínek, pan Zdeněk Hamáček, Hugovi jeho rozhodnutí vyhýbat se práci závidí. „O tom jsem snil celý život," šeptá si zasněně. „Ale nikdy jsem nenašel kuráž. Copak jsem mohl? Jakmile má člověk děti, stává se nevolníkem," rozkřikne se pokaždé s vyčítavým pohledem na mě. „Za ty prachy, co jsem vrazil do holky, bych si mohl koupit dopravní letadlo."

Hugo se domnívá, že pracovat by byla pošetilost, neboť jej uživí hudební styl hip hop, jehož podstatou je rozhořčené mumlání do rytmu drsné hudby, pojmenované rapování. Kořeny hip hopu sahají do minulého století, kdy se to na přelomu sedmdesátých

a osmdesátých let v Bronxu mlelo. Rozzuření černoši mlátili do popelnic a vykřikovali do toho kraválu neslušná slova. Imigranti z Jamajky přispěli inovativními tanečními pohyby. Hugo přísahá, že pomocí rapování pohádkově zbohatne. Plánuje vydělávat miliony.

***

Nemáme vůbec žádné peníze. Už se mi to přestává líbit. Kdysi dávno, v mládí, jsem byla přesvědčena, že katastrofální finanční tíseň jednoho krásného dne pomine. Člověk se probudí a ejhle: bude sice starý jako dějepis, s nadváhou, holí, obludnými bifokálními brýlemi s utrženou nožičkou a vlasy prokvetlými stříbrem, ale na druhou stranu prachač. Ve slamníku nebo na vkladní knížce se shromáždí úctyhodné množství prostředků na normální, běžné živobytí, jež definitivně ukončí předchozí bídné živoření lidově popisované slovy z ruky do huby. Anebo, jak říká můj tatínek, pan Zdeněk Hamáček: „U nás doma se fackujeme vo kůrku chleba." Proč se finanční hodokvas nikdy neuskutečnil? Myslím, že mi to nebylo dáno do vínku. Sudičky se na mě vykašlaly. Vnitřní zrak mi kreslí ponurý obrázek noci, kdy se to stalo. Onoho nevlídného okamžiku, kdy hodily tři nadpřirozené persony pod plachetkou do mého osudu vidle.

Byla tuhá zima roku 1964. Mrzlo až praštělo, lidé se choulili do kabátů a vysokých neforemných kožešinových čepic, které by si dnes živá duše kromě tety Elvíry nenasadila ani z legrace. Leda na maškarním plese. Ale frčely v Sovětském svazu, a tak bylo nařízeno nosit je i u nás. V Americe tropily neplechu květinové děti, v Čechách tiše ťukal na dveře socialismus s lidskou tváří a z továrny na automobily v Mladé Boleslavi triumfálně vyjelo první embéčko.

Moje maminka, paní Eva Hamáčková, byla nervózní jako vlčice vyjící na měsíc. Rozsvítila lampičku na nočním stolku, posté zkontrolovala vzorně dle příslušných instrukcí připravenou tašku do porodnice a potisící si polohlasem opakovala: „Doklady, těhotenský průkaz, přezůvky, župan, toaletní potřeby…“ Dříve než zhasla lampičku, zjistila, že se stalo cosi ne nepodstatného. Vzbudila tvrdě spícího svérázného životního druha, pana Zdeňka Hamáčka, a s hrůzou vydechla: „Zdeňku, praskla voda!“ Partnerova reakce ji vyděsila daleko víc. „Ježišmarjá,“ zajíkl se. „Jako by toho nebylo málo! Teďka ještě ke všemu praskla voda. A kde já v tuhle nekřesťanskou hodinu,“ rezignovaně pohlédl na přísný ciferník starobylého, ponuře tikajícího budíku, „seženu instalatéra?“

Když jeho napůl ještě dřímající hlava konečně přijala a zpracovala informaci, že praskla jiná voda, než si původně myslel, ne ta, na niž se volají instalatéři, vyřítil se z paneláku v kabátě jen tak halabala přehozeném přes příšerné pruhované pyžamo. Uháněl kolem Káranky, což byla dobová prodejna potravin, kolem níž se od rána do večera vinula zoufalá fronta nakupujících, pídících se po nedostatkových základních potravinách, okolo moderního komplexu nízkých budov, v nichž sídlilo květinářství, holičství s kadeřnictvím, opravna deštníků a punčoch, rychločistírna a veřejná knihovna. Hnal se podél činžáku, kde se říkalo U Vraha, neboť tu svého času žil obávaný vrah Václav Mrázek, nejslavnější obyvatel města, k lékárně, před níž trůnila telefonní budka. Drobně sněžilo, ve sporém světle pouličních lamp si rozpustilé bílé roje vloček hrály na honěnou, na mrkanou a na slepou bábu. Mrzlo, studeně foukalo a zběsile utíkající Hamáček si zapomněl čepici – jak jinak než dobovou ušanku sovětského typu. Bohužel nejen dobovou ušanku, zapomněl si i nezbytný padesátihaléř na telefon. Nezasvěcení opozdilci spěchající ledovou nocí do paneláků

s ústředním topením (často rozbitým) zaznamenali podivína ve staromódním kabátě, z něhož koukaly nohy v katastrofálním pyžamu, kterak se žene sídlištní tmou za neustálého vykřikování neslušných výrazů. Protentokrát to nebyl úchyl. To se jen Hamáček vracel pro padesátník.

Moje maminka, paní učitelka Eva Hamáčková, to považovala za zlé znamení, jedno z milionu dalších. Především se jí nezamlouvalo, že by se měla stát matkou zrovna třicátého prosince. „To budou doktoři už vožralí," přizvukoval jejímu bezbřehému zoufalství Zdeněk Hamáček, aniž ho napadlo, že by měl vylekanou prvorodičku raději chlácholit. „Jako dogy. Porodník bude chrápat pod stolem a nevzbudí ho ani salva z děla." Paní Hamáčková počítala se šestým lednem, toho data se tolik nebála, neboť i notorický pesimista Hamáček připustil, že šestého ledna bude situace na gynekologicko-porodnickém oddělení zdejší nemocnice konsolidovaná, přinejhorším zkomplikovaná jen jednou, dvěma, anebo třemi banálními kocovinami.

„Ty si, Zdeňku, opravdu myslíš," srdceryvně plakala paní Hamáčková, když se uřícený, zimou promodralý yetti s rozježenými zasněženými vlasy, připomínající spíš přízrak ze světa duchů než příslušníka lidského rodu, vrátil pro padesátihaléř do telefonního automatu, „že lékaři budou pít už dnes? Vždyť silvestr ještě není."

„Každej ví, Evo," chraptěl Hamáček, jenž si v uzoučké předsíňce divoce cpal padesátihaléřové mince prozíravě připravené v ošklivé vázičce, které se v rodině říkalo vznešeně *ikebana*, do obou kapes kabátu i do obou kapes kabátku od pyžama, zbytečně, tolik jich přece nepotřeboval, „jak doktoři strašně chlastaj. Každej to ví, Evo. Vypili by mrtvýmu voko. A když strašně chlastaj ve všední dny, jak myslíš, Evo, že budou vypadat den před silvestrem? Co myslíš, Evo?" Ve hřbitovním tichu, které nastalo, byla slyšet

meluzína kvílející nad střechami a skučící v korunách sněhem pocukrovaných stromů. Nastávající matka třesoucí se hrůzou čekala na zdrcující ortel a nemilosrdný realista Hamáček jej doopravdy vyřkl.

„Budou na plech, Evo. Připrav se na to."

„Jak se na něco takového," lamentovala nebohá paní Hamáčková, „můžu připravit?"

„Těžko říct," poctivě uvažoval nad dotazem k smrti vyděšené prvorodičky Hamáček, který se ve spěchu soukal do promočených chatrných polobotek. „Jseš hajnejch. Vzpomeň si, jak jsi vyrůstala. Uprostřed pustýho lesa, bez vody a elektriky. Pod okny vyli vlci. Tehdy jste netušili, že doktoři vůbec existujou. Když někdo z vás onemocněl, buď ho vykurýroval čarodějnickej lektvar tvojí matky, anebo natáhl bačkory a havrani ho vodnesli do penálu. Tak na to si vzpomeň," vzletně uzavřel Hamáček a pak už byly slyšet jen těžké spěšné kroky, jak sbíhal ze schodů. Výtahu si nevšímal, tam si troufli jen sebevrazi.

Paní Hamáčková by ještě po letech odpřisáhla, že v porodnici skutečně odněkud zdáli slyšela cinkání skleniček, nápadně veselý hovor prokládaný rozpustilými výkřiky a podezřelý smích. Spolu s doktory si patrně cvakly i sudičky, zdánlivě nudné seriózní osoby. Vždycky chodí ve třech. Podle dávných pověstí se zjevují o půlnoci, oblečené do bílého roucha, s dlouhými svícemi v rukou. Matku uspí a nad kolébkou novorozence věští. V naučné literatuře se vedou spory, zda jsou dobré, nebo zlé, a zda osud samy určují, anebo pouze reprodukují. O jejich vztahu k alkoholu literární prameny distingovaně mlčí, proto se můžeme pouze dohadovat, zdali víceméně abstinují, anebo tráví většinu večerů nad lahví laciné kořalky. Přičemž čas, kdy se starý rok láme do nového, je výjimečný a ke konzumaci něčeho ostřejšího vysloveně vybízející.

Když bylo po všem a vyčerpané paní učitelce Evě Hamáčkové se podařilo alespoň na okamžik usnout, k dětské postýlce se svorně připotácely tři bílé postavy. V té chvíli se hodiny na zdi zastavily a venku to zčernalo jako o soudném dni. Měsíc se skryl za mrak, neboť dostal strach. Ozvala se rána. Jedna ze slovanských sudic se málem poroučela k zemi.

„Kurva," uniklo jí. „Zakopla jsem vo tu zatracenou postýlku."

„Já ti to říkala, Hněvko," vzdychla druhá. „Říkala jsem. Tu třetí flašku už nevotvírej."

„Hlava bolí jak střep," úpěla poslední z trojice. „Oni to snad pančujou nebo co. Holky, já už nikdy v životě nebudu chlastat. Ani kapku, slibuju."

Z kostela bylo slyšet půlnoční zvon, do jehož bimbání syčela jedna z osudových žen: „Kecáš, Žizňavo, strašně kecáš. Ve svým věku už bys měla mít rozum."

„Je mi pět set let," odsekla dotyčná. Oči pod plachetkou metaly blesky. „Jsem na začátku kariéry. A ty mi chceš, Kvašeno, naznačit, že jsem stará? Ještě řekni, že jsem tlustá, a končím tady. Nechám se přeložit do Transylvánie."

Zvon z kostela se odmlčel. Zpoza černých mračen vyplul zvědavý bílý měsíc.

„Stojí nám práce," upozornila sudice, která předtím zakopla o postýlku. „Koukněte na to mimino. To je nadělení. Co budeme dělat?"

Těžce vzdychly všechny tři. Plamínky svíček tiše a spiklenecky pomrkávaly do tmy. Za oknem zasněně pluly sněhové vločky, vítr jim k tomu hrál na hoboj.

„Ztracený případ," poznamenala neposlušným jazykem nadrátovaná Hněvka.

„Ale pozor, dámy," vmísila se do debaty Kvašena. „Naše věštba by neměla být ovlivněna tím, že jsme lapiduchům šlohly tři lahve

bulharské kořalky Slnčev brjag a že máme kocovinu velikostí srovnatelnou s Českomoravskou vrchovinou."

„No samozřejmě. Jak jinak!" dotčeně zvolala Žizňava a zakymácela se jako koráb ve vichřici Dennis, a tak vosk ze svíce okamžik kapal na nemocniční linoleum.

„Říkám jen, co se pí... píše v knize osudu," bránila se Hněvka.

„Co se píše?" chtěla vědět Kvašena.

Hněvka pevně zavřela oči a vnitřním zrakem zvolna četla: „Beznadějná trubka. Nekonečně neurotické, tuberkulózně vyhlížející vyzáblé individuum v permanentní finanční tísni."

„S vrozenou úzkostní a depresivní poruchou," pravila temně do bezradného ticha.

„Páni!" vyprskla Žizňava. „No ta se nevdá."

„Ale no tak," napomenula ji Kvašena. „Pro každé zboží se najde kupec. Jestli se zázrakem provdá, tak za kořalu. Ale výstavního," dodala zasněně. „Bude to alkoholik z pohraničí."

„Proč z pohraničí?" divila se Hněvka.

„Protože tam se stahujou existence," ráda vysvětlila Kvašena.

„Já myslela, že se stahujou do Prahy," hlasem plným pochybností namítla Žizňava.

„Tam v první řadě. Jenomže existence z hlavního města mají přece jenom určitou úroveň," poučila ji Kvašena. „V pohraničí vládne surový pravěk."

Všechny tři natáhly uši. Z doktorského pokoje zaslechly salvy smíchu a veselé výkřiky.

„Kopni to do sebe, Jeníku!" volaly rozjařené hlasy.

„Vožralej voperuju jako bůh," odpovídal jim jásavý baryton.

„Snad abychom se vytratily," navrhla Žizňava. „Počkáme někde v komůrce, třeba jim něco zbyde."

„Doktorům?" zapochybovala Hněvka.

„Schováme se v kumbálu na košťata," kula pikle Kvašena.

Chyběla laskavá babička měkkého srdce, která by korigovala předchozí zdrcující výroky. V klíčovém okamžiku nepřispěchala žádná, jež by zvrátila nepříznivé proroctví drásavým zvoláním, podobným onomu notoricky známému: „Neumře! Jen bude sto let spát!“ Bíle oblečené persony se za šustění na paty sahajících rouch vrávoravě odebraly do komory na košťata, odkud se vzápětí ozvalo spokojené zašeptání: „Svatá matko boží! Oni si tu schovali basu rumu!“

KAPITOLA II

Což takhle oběsit se ve stodole?
Znáte sestru Šílenou?

„Mám pro tebe k narozeninám úplně úžasný překvápko," pravila Nina a spiklenecky přivřela pomněnkově modré oči stíněné dlouhými řasami. Zády mi projel mráz jako meč. Vždyť k tomu, aby měl člověk depresi jako Chalífova věž v Dubaji, docela obyčejně stačí slavit *padesáté* narozeniny. Nic dalšího neunesu. Zejména ne překvapení.

„Hlavně si nedělej škodu, Ninuško," zapípala jsem v marné naději, že se třeba ještě dá něco zachránit. „Já vlastně ani nic nepotřebuji. Všechno důležité už mám," slyšela jsem samu sebe, jak nepřesvědčivě blábolím.

„Matko. Ty nemáš ani kalhoty," vyprskla Nina s pohledem na moje džíny, z nichž se klubala kolena a dole u kotníků se nepěkně třepily. „A těm je kolik let? Dvacet? Dvacet pět? Nemají náhodou taky zrovna narozeniny?"

Onoho pochmurného zimního dne ležely zasmušilé mraky nízko, nebe se zalykalo sebelítostí a ptáci mlčeli, aby jim neumrzly zobáky. Zneklidňující pocit, že se na mou hlavu snáší neúměrně velká katastrofa, sílil. Je všeobecně známo, že Nina nejprve střílí (ze samopalu) a pak teprve míří.

Balíček k narozeninám se nezřetelně pohyboval. Někdo do něj nadělal dírky, aby překvapení mohlo dýchat. Udělala jsem dva kroky vzad, zuřivě vrtěla hlavou a ruce si spletla za zády, aby ještě

více vynikl můj kategorický nesouhlas. „Nic živého to být nemůže," blekotala jsem zdecimovaně. „Nic živého neuživím."

„Neuživím ani sebe," neochotně jsem ze sebe soukala smutnou pravdu. „Natož…"

Následně jsem to spatřila. Opustilo to balíček. Touto cestou si dovoluji důrazně varovat před dárky, které z atraktivně zabalených krabic s mašlemi vylézají samy.

Tahle jobovka byla černá s ohromnýma hnědýma očima, které připomínaly med dědečkových a tatínkových včel, než je vzala voda (myšleno doslova, v srpnu roku 2002). Prohlížela si nás s nelíčeným opovržením. Narodila se před šesti nedělemi, ale už teď to bylo poměrně mohutné zvíře, které se nevešlo na klín a přepadávalo z něho. Rozbrečela jsem se se slovy, že loveckého psa fakticky nechci. „Přece ho nevyhodíš na mráz," ledově pravila Nina. Při té představě mě roztřásla zima. Za okny se stromy pocukrované sněhovým popraškem chvěly ve studeném vichru, který hrál zlověstnou píseň na zobcovou sopránovou flétnu.

„Nino." Snažila jsem se, aby se mi hlas příliš nechvěl. „Padesáté narozeniny jsou samy o sobě dost velká pohroma, opravdu si myslíš, že mám sílu ještě na další morovou ránu?"

„Matka je maďarský ohař, otec labradorský retrívr," odvětila Nina na otázku, kterou jsem nepoložila. „Fena porodila devět štěňat, tohle z nich bylo nejhodnější, nejmilejší a nejtišší. Všichni ostatní se rvali jako psi, tenhle spinkal jak neviňátko. Jako andělíček. Proto jsem ho vybrala." Mezitím nejklidnější z devíti mláďat znečistilo podlahu a pokusilo se zaútočit na ubrus a na záclonu. Obě kóty dobylo bez obtíží, protože jsem byla zcela ochromena a nemohla se hýbat. Záclona i s tyčí na záclony přistály na zemi. Bezmocně jsem zavřela oči. Domove, domove, drahý a jediný, nejdražší, nejsladší nad světa končiny, vybavil se mi klenot z díla Josefa Václava Sládka.

„Nejklidnější, jo?“ zavrčel Dušan. „Tak to bysem chtěl vidět ty ostatní. Víš co, vem si ho radši s sebou do p… do Prahy,“ navrhl ideální řešení.

„Myslíš, že jsem cvok?“ podivila se. „Zničil by mi kvartýr. Je to temperamentní lovecký pes,“ vysvětlila suše.

„A tady to zničit může?“ štěkl Dušan.

„Tady už je to dávno zničený,“ odsekla.

„Hele, a není to fena?“ vyslovila jsem zbožné přání. „Ty jsou rozumnější.“

„Není to fena,“ zněla pohrdavá odpověď. „Co jsi měla z přírodáku? Je to výstavní samec. Potřebuje čtyřiadvacetihodinovou péči. Dávejte mu jíst každé čtyři hodiny kvalitní potravu. Jen tu nejlepší. Kousky čerstvého tuňáka, lososa nebo přinejhorším bio kuřete z domácího chovu. Všecko jasný?“ zavrčela obvyklým pánovitým tónem, jejž si osvojila už v době, kdy jí byly pouhé tři roky.

„Před mořem za mořem nenajdu takové jako ty, milený, český můj domove,“ zašeptala jsem. Na stará kolena hledám útěchu u klasiků. Hledám a nenacházím. I oni se *imrvére* topili v depresích. Taková Karolina Světlá byla se svým mužem Mužákem nešťastná jako šafářův dvoreček. Celým jejím unikátním dílem se jako červená nit vine motiv chladného manželství bez lásky. A s Nerudou, do kterého byla blázen, nic neměla, což je mimochodem taky docela dost k vzteku. Lidé byli ve starých dobách ctnostní, dbali na dobré mravy, báli se, aby nepřišli do řečí. Dnes dělají naopak vše pro to, aby do řečí přišli.

Z hlubokomyslných úvah mě vytrhla znepokojující skutečnost. Hyperaktivní štěně právě překousalo významný drát, zajišťující domácnosti připojení k internetu, a tak nás zcela odřízlo od spojení se světem. Poté se bystře rozhlédlo a vyhlásilo válku Nininým krásným novým ponožkám. Takové se za dávných časů prodávaly

jen v síti obchodů jménem Tuzex. Nina čile uskočila a vyhrkla: „Pozor! Vždycky útočí na ponožky!“

„Jak to víš?“ podivil se Dušan. „Říkala jsi přece, že to bylo nejklidnější štěňátko a hezky spinkalo.“

Strašná pravda vyšla najevo. Podle očekávání se ukázalo, že Ninina informace se nezakládala na pravdě. Novorozený pejsek nebyl ze všech sourozenců nejvyrovnanější, byl nejvzteklejší. Zatímco všechna ostatní štěňátka sladce spala, všech těch osm maličkých rozkošných teploučkých pejsánků pravidelně oddechovalo a nechávalo si zdát báječné psí sny o kopcích piškotů v závějích vlažného mléka, ten poslední z vrhu sledoval Ninu, přicházející vybrat si psí mládě, zdánlivě nevinnýma, doširoka rozšířenýma očima z mléčné čokolády. Vteřinu, dvě nebo tři na sebe hleděli, nato se roztomilý psík rychlostí blesku vrhl k Nině a zoubky ostrými jako jehličky se jí zahryzl do prstů u nohou.

„Můžeš mi vysvětlit, proč jsi vybrala to nejpraštěnější?“ vyjekla jsem.

Nina pokrčila rameny: „Aby byla legrace,“ neochotně objasnila. „Abyste se nenudili. Nuda nadělá ve vztahu paseku. Navíc ostatní už byli zadaní, největší zájem byl o fenky, co zdědily nádhernou zlatohnědou barvu po mamince. Když došly, lidi brali i černý psí kluky s laskavou povahou. Tady toho nikdo nechtěl.“

Upadla jsem na židli a položila si hlavu do dlaní.

„Jiný lidi za dárky aspoň poděkujou,“ ukřivděně zahořekovala Nina. Na to nebylo co odpovědět. Štěně usilovně pracovalo. Trhalo ubrus na kusy a ony kusy cupovalo na menší kousky, ale neboť si všimlo i poblíž stojící židle po pratetě Karolině Kolské ze Zdic, začalo ji soustředěně okusovat. Psí obličej svítil ničím nezkaleným štěstím. Nina, která se nikdy za nic neomlouvá, nikdy nikoho neutěšuje a nikdy nikoho nelituje, se protentokrát o jistou formu útěchy pokusila, protože nevlídně pravila: „To se poddá.

Zvyknete si. Nejhorší jsou první dva roky, pak by se to mělo částečně zlepšit. Říkali známí, co mají taky ohaře."

„Myslím, že temperamentní lovecký pes je to poslední, co nám ještě chybělo," pronesl nepřátelsky Dušan do ticha rušeného jen skřípáním psích zubů. Psí mládě se radostně zahryzlo do kuchyňské skříňky ukrývající ve svých útrobách hrnce a kastroly. Nina to komentovala slovy: „Kdybych tohle štěně přinesla někomu, kdo to má doma pěkný, tak to by mohl být fakticky průšvih. Ale tady," výmluvně se rozhlédla po místnosti, „tady je to fuk."

„Opravdu?" tázala jsem se ledově.

„Řekni mi," nemilosrdně zasyčela Nina. „Je tady v kuchyni něco mladšího dvaceti let?"

Všichni jsme se poctivě zamysleli.

„Snad lednička," nejistě navrhl Dušan.

„Ani lednička," shrnula to suše Nina. „Židlím po pratetě může být taky klidně sto let. Zácloně po babičce šedesát. Sporák vypadá, že ještě jede na svítiplyn. Tak proč by si v tom proboha nemohl hrát maličký pejsánek?" Buclaté štěně se vsoukalo do koše na odpadky, odkud se chvíli ozývalo jakési tajemné, intenzivní šustění, porazilo ho a v nevábném obsahu, který se vysypal na prastaré linoleum, rozpustile válelo sudy.

„A co když nechci," zajíkla jsem se pochopitelným rozrušením, „žít doma s pumou?"

„Tak já už budu muset jít," drmolila Nina a ustupovala ke dveřím, na které šestitýdenní chlupáč právě divoce zaútočil, a tak se na nich skvěly výstavní škrábance. „Hrozně spěchám. Nevím, kam dřív skočit. Moc práce. Znáš to. Hezky si užij narozeniny. Všecko nejlepší, matko. Hlavní je zdraví. Ale i to duševní."

***

V životě každého člověka se vyskytnou situace, kdy neví, co si počít, a připadá si jako nahý v trní. To je normální, běžný jev. Pokud ovšem k takovým mimořádným situacím dochází pětkrát denně, ba i víckrát, něco není tak docela v pořádku. Pozorováním zvířete připomínajícího vzhledem i chováním mládě floridského pantera jsme došli k názoru, že i kdyby tehdy v onom klíčovém okamžiku, kdy Nina vybírala štěně s úmyslem zničit stárnoucím rodičům život, bývalo skutečně spalo, usnulo by znaveno šikanováním zbývajících osmi bratříčků a sestřiček. Po přesunu do naší bezelstné naivní rodiny bylo prohnané šelmě ihned jasné, koho bude terorizovat odteď. Pozorně si novou schlíplou smečku prohlížela nebezpečně krásnýma hnědýma očima, a co jí běželo vychytralou černou psí hlavou, si lze snadno domyslet: *Divní psi. Žádní krasavci teda. Divný tlapy. Divný uši. Ale je úplně šumák, jak vypadají, hlavně aby poslouchali jako hodinky. Tady bude disciplína. Postavím je do haptáku a budou podávat hlášení. Vojna hadr!*

„Co budeme dělat?“ vzdychl Dušan. To mě vyděsilo ze všeho nejvíc, protože zrovna jeho by nevyvedlo z míry nejspíš, ani kdyby se nám na dvorku pod šeříkem vedle pumpy utábořili Alibaba a čtyřicet loupežníků, ať už koňmo, nebo na velbloudech, to je jedno. Skamarádil by se s lidmi i zvířaty a nosil jim chleba, klobásy, špek, kuřivo a kořalku.

„Ze všeho nejdřív musíme k doktorovi,“ uvědomila jsem si.

Zmatený Dušan se domníval, že mám v úmyslu navštívit psychiatra a vyškemrat dvojitou porci extra super silných prášků na hlavu, zatímco jsem ve skutečnosti hovořila o nutnosti zavítat se štěnětem ke zvěrolékaři, jenž by zvířátko prohlédl a zapsal do kartotéky. Co nejdřív, možná hned ráno. Ale ráno bylo daleko. Čekala nás noc delší než noci obvykle bývají, strávená se psem baskervillským, děsuplným, fosforeskujícím přízrakem z vřesovišť a blat. Chtělo se mi vyskočit z okna, ale vzhledem k tomu, že je

situováno asi tak metr nad zemí, byla by to tragikomická revolta. Zatímco jsem v rohu kuchyně připravovala psí ložnici skládající se ze starých dek a kousku látky z pejskova předchozího pelíšku, kde spinkal s maminkou a sourozenci, což by mu mělo dodávat pocit jistoty, Dušan se vypravil do města shánět čerstvé ryby a kuřata, bio piškoty a bio mléko. V noci nikdo z nás nezamhouřil oka. Štěně srdceryvně vylo od setmění do kuropění. Pokrmy ze zdravých potravin, za které jsme zaplatili majlant, zatvrzele odmítalo.

Štěkalo, kňučelo, vylo, skučelo a naříkalo několik dalších nocí. Pak přišla nádherná noc, kdy štěkalo jen v 0:28, ve 4:15 a poté zuřivě kňučelo ráno v 7:18. Zapsala jsem si to. Záchvaty zběsilého štěkotu trvaly vždy jen zhruba hodinu a půl, což nebylo oproti předchozím nocím zase tolik. Pochopila jsem, že jakmile ihned, když uslyším divoký štěkot, nevstanu, nepřijdu k odbojnému panterovi do kuchyně, neposadím se k němu, mile k němu nepohovořím a nepohladím ho, bude nekompromisně hlučet po celý zbytek noci bez přestávky. Přitom to byly právě ty přestávky, které nás ještě držely při životě. Jak se poznalo, zda bude, anebo nebude přestávka? Předznamenávalo ji dlouhé umírněné ticho, které nás znovu laskavě ukolébalo ke spánku. V opačném případě se jednalo o ticho klamavé, kdy příšera během jakéhosi *bezčasí* jen usilovně nabírala dech, kterého se jí záhy dostalo. Táhlé zakňučení signalizovalo, že se jede nanovo. Vlasy na hlavě se zježily, v zádech zamrazilo, člověk už věděl, co přijde: dlouhotrvající záchvat hulvátského štěkání, za nějž by se nestyděla organizovaná zločinecká banda dospělých šakalů pruhovaných, ba ani hyen žíhaných.

Jednoho pochmurného mrazivého rána následujícího po noci, kdy krátkosrsté zvířátko s plným nasazením štěkalo ve 23:16, 0:58, 3:24, 5:19 a potom až ráno před sedmou, dovrávoral Dušan ke stolu po pratetě Karolině Kolské ze Zdic, na němž chyběl

ubrus, protože oba, červený i žlutý s bílými kytičkami, rozcupoval predátor. Náhle obnaženému dubovému dřevu dominovaly světlé kulaté skvrny. Prateta Karolina Kolská nejspíš nedávala pod hrnečky s horkým čajem prostírání.

„Tahle situace," podařilo se Dušanovi po chvíli, kdy se o to zoufale snažil, chraptivě promluvit, „má jediný řešení."

Vzklíčila ve mně neznatelná jiskřička naděje, že třeba opravdu existuje nějaký způsob, jak žít dál, a Dušan na něj přišel. Je to praktický člověk, dokáže si poradit i ve zdánlivě neřešitelných situacích. Zrovna nedávno vyprávěl, že když mu vedení novin dalo kdysi za úkol vybírat celebritám popelnice, aby se veřejnost dověděla, jak vypadají odpadky populárních osobností, snažil se být pochopitelně co nejméně nápadný. Jakmile se zmocnil odpadků slavného zahrádkáře, který vystupoval i v televizi, rozhodl se střelhbitě zmizet. Ale cosi mu našeptávalo, ať se raději znovu přesvědčí, zda číslo popisné na baráku, před nímž šlohnul obsah popelnice, skutečně souhlasí s číslem popisným pěstitelovy vily, které si poznamenal na zmuchlaný papírek pohozený na přístrojové desce. Vyplížil se z již nastartovaného služebního vozu, dvířka za sebou automaticky zabouchl a pohledem zkontroloval průčelí domu. Oddechl si. Číslo popisné souhlasilo. Vzápětí se vrhl zpátky do vozu, ale neúspěšně. Dveře nebylo možné otevřít. Systém centrálního zamykání, nejspíš rozbitý, automobil zablokoval. Dobré dvě hodiny pak dobrodruh rozpačitě přešlapoval před zahrádkářovou nemovitostí u nastartovaného vozu, jehož bublající motor značně rušil doposud tichou vilovou čtvrť. Až pak mu přivezli náhradní klíče.

„Jaké řešení máš na mysli?" pípla jsem.

„Oběsím se ve stodole," mínil Dušan. „Je tam pořád ještě ta oprátka. V noci jsem na ni myslel."

„Já taky," přiznala jsem.

Nesnesitelně dlouhá chvíle ticha prostoupeného beznadějí a zoufalstvím. Slyšet bylo jen snadno identifikovatelné zvuky v podobě hryzání, párání, trhání, kousání, drásání a škubání. Štěně kouše do lina a vytrhává z něho proužky nejrůznějších velikostí. Je novou báječnou hrou zcela zaujaté.

„Třeba bychom to mohli," odkašlala jsem si, „ještě odložit."

„Proč? Oprátka je připravená. Nač to odkládat?"

Štěně zuřivě štěká na kousek lina, který mu bůhvíproč klade odpor. Všelijak ho obchází a očividně přemýšlí o tom, jakou zaujmout polohu a jaký nalézt úhel, aby se mu trhalo lépe a úspěšněji.

„Někdo nám poradí," uvažuji nahlas. „Proč jsme vlastně ještě nebyli u toho veterináře? Mohlo by nám to zachránit život."

„Víš, co se stane s naším autem, když do něj strčím pouštní krysu?"

Krčím rameny: „Tak asi roztrhá sedadla, rozpárá koberečky a rozkouše volant. Na detaily nehleďme. Auto obětujeme. Teď jde o víc."

A tak jsme se vzhledem k rozhodnutí navštívit zvířecího doktora seznámili se sestrou Šílenou. Kdo je sestra Šílená? Osud ji zavál do veterinární ordinace v obci Mlčechvosty asi tři nebo čtyři kilometry od vesničky Řepany, kam je situován náš baráček momentálně bez záclon a ubrusů, s roztrhaným linem, rozkousanými židlemi a obyvateli na pokraji nervového zhroucení.

Zatímco laskavá zvěrolékařka připomíná anděla seslaného z nebes, sestra vypadá nepřiměřeně přísně. Její oči si měří každého příchozího s předem připraveným verdiktem: *Jak tě tak pozoruju, ty primitive… hulváte… lidoope… hňupe… bezcharakterní ničemo… bídáku… magore… že ty ubližuješ zvířátkům?!* Jenomže v našem případě je pravdou opak, zvíře týrá nás. Sestra Šílená se však řídí jen svými iracionálními instinkty. Nad zvířátky se rozplývá, jejich majitele k smrti nenávidí a podezřívá z nejhoršího.

To jsme však ve chvíli, když jsme tuto personu neurčitého věku v dlouhém bílém plášti a se světlými vlasy přísně staženými dozadu a svázanými gumičkou do asketického culíku spatřili poprvé, nemohli tušit. Byla majestátního vzrůstu a mírně nadprůměrné hmotnosti.

Cítili jsme absolutní vyčerpání. V čekárně narvané nervóznímí lidmi a hysterickými zvířaty zuřil papoušek a do toho zběsile štěkala naše puma. Přítomní na nás vyčítavě hleděli, očekávali, že zdánlivě bezelstné štěňátko nějak uklidníme, ale to jsme mohli stejně dobře uklidňovat lavinu. Doposud poklidně ležící vlčák zmateně povstal, působilo to hrozivě. Z několika kočičích přepravek se v odpověď vzteklému štěkotu ozývalo zlověstné syčení. Zneklidněla i fretka. Sestra Šílená otevřela dveře do čekárny s takovou razancí, že je div nevytrhla z pantů. Zařvala, aby přehlušila štěkání: „Kdo neumí správně zacházet s psíkem, patří do kriminálu! Nebo do rezervace!“

Sklopili jsme oči. Nepřehlédnutelná žena dokráčela za všeobecné pozornosti až k nám a strašidelně zachraptěla: „Co jste tomu štěňátku udělali? Proč je tak vystresované?“

„Dobrý den,“ pozdravili jsme unisono.

„Jak pro koho,“ nevlídně odvětila. Naklonila se ke klubku rozčílených černých chlupů a něco mu zašeptala. Pejsek zmlkl a láskyplně si přísnou zdravotnici měřil čokoládovýma očima. „Vidíte?“ zahřměla směrem k nám. „Takhle se to dělá.“ Popadla tiché a spokojené zvíře do náruče a pánovitě naznačila, ať ji následujeme. Na sympatickou lékařku hledící na obrazovku počítače zavrčela: „Paní doktor. Na tyhlety amatéry a kašpary fakticky už nemám nervy.“

„To bude v pořádku,“ nepřesvědčivě pípla mladá lékařka a věnovala nám všem milý úsměv. „To je ale krásné štěňátko. Sestřička mu vypíše kartu, viďte, sestřičko?“

„Jméno!“ vyštěkla oslovená.

„Dita Jeřábová.“

„Pro boha svatýho! Ptám se, jak se jmenuje váš pes,“ zaúpěla sestra Šílená, uvelebená teď za psacím stolem.

Rozpačité ticho. Chlupáček skočil z klína sestry Šílené a zmizel v jedné ze skříněk, která byla pootevřená. Ozvalo se zlověstné chrastění.

„Jak se jmenuje… náš pes?“ otupěle zopakoval Dušan.

Sestra Šílená pomalu vstávala. Takhle asi bylo k smrti odsouzeným námořníkům, když se jim před strnulými zraky objevilo stvoření velikosti plovoucího ostrova – kraken. Bájný obří hlavonožec s chapadly, pro nějž bylo hračkou potopit deset britských válečných plavidel. Učinil tak jedné strašlivé noci roku 1782.

„Nevíte, jak se jmenuje váš pes?“ zašeptala sestra Šílená. Chrastění sílilo. Přidalo se zneklidňující praskání doprovázené šustěním. S Dušanem jsme oči zabodli do podlahy. Tváře nám hořely.

„Paní doktor!“ vřískla sestra Šílená. „Volám švagrovi!“ Třesoucíma se rukama sypala obsah kabelky na stůl a horečně pátrala po mobilním telefonu. Sípala: „Já vím. Říkal, ať už netelefonuji. Toto je mimořádný případ. Odebrání nebohého štěňátka nezodpovědným majitelům. Zvíře za nic nemůže. Takže telefonuji. On to pochopí.“

Doktorka si opatrně odkašlala. „Sestři,“ vzdychla. „On to nepochopí. Předevčírem se tady rozplakal. Vzpomínáte? Dala jste mu tři dogy a buldoka. Říkal přece, že mu zdemolovali novou terasu za dvě stě padesát tisíc. Nechal si tam přivézt i vzrostlou, strašně drahou palmu, a ty dogy s buldokem…“

„Prosím, paní doktor. Dost. Nechci to slyšet.“ Sestra Šílená si zacpala uši dlaněmi. Z bílé pootevřené skříňky vyběhl malý pejsek, těžce a pomaličku táhnoucí obrovský pytel s psími granulemi, po straně rozkousaný, a tak se hnědé kuličky kutálely po

celé ordinaci. Mládě je šťastně honilo. To dostalo sestru Šílenou z nejhoršího. „I ty roztomilý uličníku," rozesmála se. Hned se jí však po obličeji znovu rozlily chmury. Vzdorně pohodila hlavou: „Tak si ho vezmu sama."

„Máte jich sedm," opatrně připomněla zvěrolékařka.

„Bude jich přibývat!" temně zvolala sestra Šílená. Působila dojmem, že v duchu počítá do sta. Nato nám věnovala další pohled jako nůž a s očima planoucíma jako hořící Řím vybafla: „Dobrá. Tedy naposledy. Jak se jmenuje váš pes? A hlavně mi prosím vás neříkejte, že se váš pes jmenuje Dita Jeřábová. To podruhé nechci zažít." Divoce vstala a blížila se k nám. Cestou uklouzla po granulích. Ustupovali jsme. Štěně se jí náhle objevilo u nohou a pokusilo se rozsápat sněhobílou domácí obuv.

„V tuhle chvíli už ani nevím," zajíkl se Dušan, „jak se jmenuju já."

„To mělo být vtipné?" zpražila ho pohledem sestra Šílená. „Povězte mi," lstivě vybídla Dušana, zírajíc na něho teď už z asi pěticentimetrové vzdálenosti. „Kam jste pejska ubytovali?"

„Ubytovali?" otupěle zopakoval Dušan. „Jsem snad nějakej hoteliér?" podivil se a hnán naivní upřímností pokračoval v sebezničující zpovědi: „Tchyně slíbila, že sežene klícku. Teda spíš klec pro menší zvířata v zoo." Pokrčil rameny. „Musíme zachránit zbytek baráku. Ale i čokla," očima ukázal na štěně, jež se právě zmocnilo jednoho ze střevíců sestry Šílené a vniklo s ním do skříně, odkud se ozývaly destruktivní zvuky. „Má nebezpečnou zálibu kousat do drátů a kabelů," bezelstně objasnil. Teprve pak si všiml průzračně modrých očí, které na něho z těsné blízkosti hleděly v tichém úžasu. Paní doktor si jen tiše vzdychla. A tak skončila naše první návštěva veterinárního lékaře absolutním fiaskem.

Dodnes slyším sestru Šílenou, jak volá silným hlasem: „Strkáte ubohé zvířátko do klece? Paní doktor, je tohle možné? Nazýváte

ho čoklem? Chudinka pejsánek! Ubožátko. Osudem pronásledovaný miláček. Ne, vy si ho nezasloužíte! Jak jste jen mohli? Máte mu vyčlenit v bytě jeden pokoj, tak jak to mám já s mojí dogou. Nechala jsem ji, ať si vybere. Vybrala si čínský salonek. Od té doby je to její království. Má soukromí. I ostatní pejsánky jsem nechala, ať si vyberou. Mám veliký dům. Mláďátko ubohé. V kleci! Místo abyste mu dali vybrat. Paní doktor, volám švagrovi. Ne, neříkejte, ať si to rozmyslím. Normálně volám švagrovi. Normálně mu volám."

Cestou z Mlčechvost do Řepan jsem mimo jiné uvažovala, jak štěně pojmenovat. Sledovala jsem, kterak ostrými zoubky radostně trhá deku, jejímž úkolem bylo v mezích možností chránit zadní sedadla, a vzpomněla jsem si, že mi kdysi můj tatínek, pan Zdeněk Hamáček, vyprávěl, že v naší obci Řepany (dávno, dávno tomu) měl kdosi pejska a říkal mu Šéf, čemuž se děti z vesnice smály. Pes – a jmenuje se Šéf. Kdo nevěří, ať tam běží.

KAPITOLA III

Bylo těžké najít nevěstu, která by nebyla zbouchnutá. Kolik stojí hubex?

Když jsem se v pouhých dvaceti letech, tedy v květu mládí, jakýmsi nedopatřením musela vdávat, domnívala jsem se, a také okolí mne v tom opatrně utvrzovalo, že jsem si zničila život. Připadala jsem si jako postava z kresleného vtipu, možná ho znáte. Zoufalá plačící nevěsta s nepovedeným účesem, vadnoucí kyticí a břichem zřetelně se rýsujícím pod krajkovými šaty délky ke kolenům (která nesluší nikomu) naslouchá podnapilému tatínkovi, jenž ji utěšuje slovy: „Jo, holka, máš sice život zkaženej, ale zase ho máš celej před sebou."

Taková byla doba. Dnešní mládež si to neumí představit ani ve snu, ale za mých mladých let se dívky nevdávaly vzhledem k tomu, že by se do dotyčného zamilovaly a po zralé úvaze se rozhodly strávit s ním zbytek života, neboť si byly plně vědomy ženichových kvalit. Za mých mladých let neboli v časech výstižně nazývaných *zakomoušů, zatotáče*, *zabolševika* nebo *zasocíku* se dívky vdávaly, protože je někdo, jak se roztomile říkávalo, zbouchnul. Antikoncepce neexistovala, a ta jediná dostupná, prezervativ familiárně nazývaný prezouš, znepokojujícím způsobem selhávala. Možná i proto, že ve sladkém věku kolem maturity je otěhotnět skoro stejně tak jednoduché jako si povzdechnout. V podstatě stačí děvčeti procítěně zarecitovat Šrámkovy verše, a už je holka v naději. Zejména uskuteční-li se přednes romantické básně v od-

povídajících kulisách, pokud možno u potoka ve stínu starých vlasatých vrb, kde *jako bych jen splavem byl, který v lukách krásně zpívat slyšelas.*

Antikoncepční pilulky nebyly do naší krásné vlasti, pradávného domova praotce Čecha a pramáti kněžny Libuše, vpuštěny z kulturně-politických důvodů. Když se totiž tehdejší mladí lidé včas zaměstnali vyvařováním látkových plen (celé noci) a zoufalým sháněním sušeného mléka, vody vhodné pro kojence, ovocných přesnídávek, pomerančů a mrkve, která by nebyla úplně plesnivá (celé dny), nezbyly jim síly přemýšlet, zdali je vedoucí úloha dělnické třídy a jejího předvoje – komunistické strany – dobrý nápad.

Najít nevěstu, která by neměla *naštěkáno v boudě,* by se zpravidla nepodařilo ani s lucernou za bílého dne. Na maturitních tablech vídali zvědavci mašličky a kočárky připíchnuté k celé řadě černobílých fotografií usmívajících se, byť ve skutečnosti vyděšených studentek. Snímek ozdobený stužkou vypovídal o tom, že se chudinka dívka se strnulým černobílým úsměvem již stačila provdat, neboť byla v *jináči*, kočárek lakonicky sděloval, že se sotva osmnáctiletá, ba i sedmnáctiletá osůbka stala vyjevenou matkou, ač to v tomto nízkém věku neplánovala a chtěla si ještě něco užít. Namísto toho ji čekaly probdělé noci v pokojíku u tchyně, hádky s nezralým chotěm i zbytkem jeho netolerantní cholerické rodiny, nekonečné spory kvůli vaření, uklízení, praní a výchově dítěte a jako třešnička na dortu – neodmyslitelný rozvod.

A tak zpočátku vše nasvědčovalo tomu, že je můj život doopravdy v troskách, rozbitý na střípky. Prvních třicet let manželství tomu tak skutečně bylo. Poté se stalo něco nečekaného: věci se začaly plíživě zlepšovat. Celá ta velká průmyslová revoluce se odehrávala v mé ubohé hlavě, která konečně pochopila, že nebýt překotného sňatku ve studeném prosinci roku 1985, kdy mi

hodná švadlenka paní Doušová z obchodu vzletně pojmenovaného Oděvní tvorba narychlo spíchla dlouhé bílé šaty (vypadaly jako ušité ze staromódní záclony) a moje maminka, paní učitelka Eva Hamáčková, zázrakem sehnala na letišti nedostatkové mini zákusky, nevdala bych se *nikdy.* Zůstala bych na ocet a lidi by se mi chechtali.

Do mysli se mně postupem času zavrtala zdrcující otázka: Kdo *jiný* by si mě býval vzal? Cožpak se mi nabízeli perspektivní nápadníci? U nás na sídlišti na kraji hornického a hutnického města operovali hlavně úchylové. Ti se ženit nechtěli. Číhali v roští na kolemjdoucí mladé a hezké ženy, před kterými se následně natřásali a obnažovali. Kdo by stál o takového manžela? Beztak by pro samé koníčky neměl na rodinu čas. Takže kdo by si mě vzal? Zdejší blázen Šílený Valentin? Ten je zbaven způsobilosti k právním úkonům, a tak nesmí uzavřít manželství. Nebýt vžitého socialistického modelu uzavírání sňatků (zoufalá oteklá nevěsta s *bubnem*, nešťastný opilý ženich, sám sebe proklínající do morku kostí, znechucené rodiny obou, dávající si sarkasticky najevo, že měly o budoucnosti svých geniálních zlatíček jiné představy, a tumáš! teďka taková potupa), vyrostla by ze mne nevrlá stará panna, která si nebarví vlasy, nosí děsivé brýle cele hrazené pojišťovnou, obléká těžký vatovaný kabát původem z Poldi SONP Kladno, nasazuje čepici buďonovku s klapkami na uši, která tu zůstala po rudoarmějcích, a živoří v betonové rouře nebo ve škarpě, protože tam se bydlí levně. Něco jako Jožin z bažin.

Po třech desítkách roků jsem nevyhnutelně dospěla k závěru, že bych měla být legitimnímu partnerovi vděčná, neboť mi umožnil žít po svém boku, z čehož plynou neoddiskutovatelné výhody. Mohu si dovolit jezdit autobusem, nedávno jsem si koupila nové tepláky, většinou na mě neprší a s obecním bláznem Josefem Valentinem alias Šíleným Valentinem, který buďto sedí v třešňovce

na třešni, anebo před kioskem z vlnitého plechu, kde si staví komíny z umělohmotných kelímků, nemám prozatím mnoho společného.

Co bych si bez svého životního druha počala? Kdo by vykoulel popelnici? Kdo by mi trpělivě stále dokola vysvětloval, jak se správně vaří rýže? Kdo by odnášel náruče prázdných flašek do výkupu lahví? Kdo by vyháněl červy z odpadkového koše? Kdo by líčil pastičky na myši, nosil ven pavouky křižáky, spravoval střechu, když jí půlku odnese vítr, věšel záclony, vařil guláš, hubil slimáky, sprostě nadával svědkům Jehovovým, kteří nám nakukují do oken, marně cvičil ohaře a sekal trávu? Kdo by vláčel těžké tašky z Lidlu?

Proto se mu učím naslouchat a brát na vědomí jeho názory a rady, což jsem nikdy dříve nedělala, neboť jsem obojí považovala za pomatené, pomýlené a zcestné. Když tedy prohlásil: „Vážně by sis měla najít práci," zpozorněla jsem. On sám nebyl nezaměstnaný ani den, na rozdíl ode mě. Na druhou stranu, také jsem již několikrát pracovala. Pokaždé to bylo strašné a jednou nebo dvakrát to bylo dokonce k nepřežití. Z tohoto důvodu jsem si amatérsky diagnostikovala touž chorobu, jakou trpí bratranec Hugo, nepřekonatelný odpor k práci, a usoudila, že to prostě máme v genech, čímž jsem celou záležitost považovala za uzavřenou. A teď zčistajasna stojí Dušan ve dveřích kuchyně a tváří se jako pohřební řečník.

„Stalo se něco, Dušane?"

„V Kentucky shořelo devět milionů litrů bourbonu, ty vole, to je průser," odvětil přiškrceným hlasem.

„To je mi líto," pravila jsem patřičně zkormouceně. „A kvůli tomu si mám najít práci? Nějak mi unikají souvislosti."

„Co když zdražej chlast?" zaúpěl. „Je potřeba důkladně se na to připravit. Udělat si zásoby, jako když se veverka připravuje na

zimu. Ale jak? Jsme na pokraji finanční katastrofy. Jsme v tak červenejch číslech, že sovětská vlajka je proti nim bledá jak Sněhurka v rakvi. Uvědomuješ si, kolik nás stojí ten zatracenej čokl?“

Uvědomovala jsem si. Roztrhal již pět nových pelíšků a včera rozsápal šestý, o němž výrobce hrdě tvrdil, že je stoprocentně nezničitelný. Stál patnáct set. Štěně s ním skoncovalo za patnáct minut. Ve chvíli bleskového vítězství nad zaručeně nezničitelným pelechem vypadalo jako reklama na psí štěstí. Všude kolem vířily chomáče jakési bílé vaty a kousky polystyrenu, efektně kontrastující s černou srstí. Na okamžik se tak ohař proměnil v dalmatina. Až oči přecházely a rozum zůstával stát.

„Ale já nestojím nic,“ kontrovala jsem. „Z kosmetiky používám jen jelení lůj a hadry dostávám od dobrých lidí, takže…“

„To nás nevytrhne,“ mínil. „Zas mi snížili plat. Chceš, aby nám odstřihli elektriku, plyn a vodu? Aby nám stodola spadla na hlavu?“ zasípal. „Víš, kolik stojí psí žrádlo? Chceš, aby pes hladověl? Aby nám ho odebrala sociálka?“

Bezmocně jsem vrtěla hlavou. Je mou svatou povinností zachránit rodinu a bezelstné nevinné zvíře. Došlo na nejhorší. Budu muset jít do práce. Ve věku, kdy ženy za oněch časů budující socialismus pomalu odcházely do zaslouženého důchodu, těšíce se na bezstarostná letní odpoledne na lavičce před chatou a zimní v obýváku u televizoru velebícího šťastné zítřky, si budu hledat zaměstnání. V dnešní době, která přeje jen rozesmátým osmnáctiletým dlouhonohým blondýnám v kratičkých džínových minisukních. Jakmile je vám nad čtyřicet, vezmou vás pouze do výkupu lahví, do kompostárny, anebo můžete dobrovolně testovat lék proti lupence, podepíšete-li seznam rizik, která vám hrozí, samozřejmě s vědomím, že jedním z nich je bezodkladná smrt.

***

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Zpověď stárnoucí trosky, která má psa**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.